

Prima instanță. Judecătoria Buiucani, judecător - Mihail Diaconu
Instanța de apel - Curtea de Apel Chișinău
Judecători – Ana Panov, Sergiu Arnaut, Tamara Pelin

Republica Moldova
Curtea Supremă de Justiție
DE C I Z I E

30 aprilie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecător
judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari și Vera Macinskaia

examinînd recursul declarat de Grabovschi Veaceslav,

în pricina civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de SA „ÎM și Compania Consulting Grup” SA împotriva lui Grabovschi Veaceslav privind încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată și cererea reconvențională înaintată de Grabovschi Veaceslav împotriva SA „ÎM și Compania Consulting Grup” SA privind declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare nr. 188/2004/GRA din 29.12.2004,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 04 decembrie 2013, prin care cererea de apel declarată de Grabovschi Veaceslav a fost restituită,

constată

La data de 25 ianuarie 2007, reclamantul SA „ÎM și Compania Consulting Grup” SA s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Grabovschi Veaceslav, solicitînd de a încasa de la Grabovschi Veaceslav în folosul ÎCS „Expres Leasing” SRL (succesorul în drepturi a SA „ÎM și Compania Consulting Grup”), datoria în sumă de 6 569,74 (șase mii cinci sute șaizeci și nouă,74) Euro, în valută națională, la cursul comercial al Băncii de Naționale a Moldovei la data executării hotărârii. La fel se mai solicită de a încasa de la Grabovschi Veaceslav în folosul ÎCS „Expres Leasing” SRL (succesorul în drepturi a „ÎM și Compania Consulting Grup” SA) cheltuieli de judecată: suma de 3350 (trei mii trei sute cincizeci) lei - taxa de stat; suma de 246 lei - cheltuieli legate de efectuarea expertizei și suma de 7 800 (șapte mii opt sute) lei - cheltuieli de asistență juridică, în total suma de 11396 (unsprezece mii trei sute nouăzeci și șase) lei.

În motivarea cererii, reclamantul a indicat că la data de 29 .12.2004 între „ÎM și Compania Consulting Grup” SA și Grabovschi Veaceslav a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare în rate (credit) nr. 188/2004/GRA, în baza

Contractului nominalizat și a Actului de transmitere din 29.12.2004 reclamantul a transmis în posesiune și folosință, iar pârâtul a primit un bun - automobilul marca - „FORD Fusion”, număr de înmatriculare - CJW 035, anul fabricării - 2004, motor nr. - 4G16864, caroseria nr. - WFOUXXGAJU4G16864.

Suma contractului a fost determinată de comun acord ca fiind de 19084, 33 Euro și 1423,80 lei. Conform contractului și actului de transmitere din 29.12.2004 reclamantul a transmis, iar pârâtul a preluat posesiunea și folosința bunului, transferul dreptului de proprietate urmând a avea loc la data achitării definitive a bunului. Conform clauzelor Contractului, pârâtul s-a obligat să achite integral și la timp ratele achitărilor, conform graficului de plată. Conform clauzelor contractului achitarea urma să se facă în lei, la cursul comercial stabilit de BC „Banca de Economii” SA pentru momentul plății (dar nu mai puțin de 1 Euro = 16,98 lei).

Conform clauzelor Contractului pentru întârzierea achitării ratelor pârâtul e obligat să achite penalitate în mărime de 0,5% din suma neachitată și să repare daunele cauzate de întârziere. Dacă întârzierea achitării depășește termenul de 10 zile, reclamantul este în drept să rezilieze unilateral contractul și să solicite restituirea bunului ce constituie obiect al Contractului.

Se mai indică că pe perioadele de întârziere pârâtului i-au fost aplicate penalități, fapt despre care a fost înștiințat în mod corespunzător. Conform pct.6.1. al Contractului de vânzare-cumpărare în rate nr. 188/2004/GRA din 29.12.2004, V.Craboșchi s-a obligat să achite SA „ÎM și Compania Consulting Grup” plata pentru autoturismul menționat în 36 rate egale a câte 449,42 Euro, în lei la cursul comercial de schimb al BC „Banca de Economii” SA la ziua efectuării plății.

În conformitate cu pct. 9.4. al Contractului de vânzare-cumpărare în rate nr. 188/2004/GRA din 29.12.2004, V.Grabovșchi achită către „ÎM și Compania Consulting Grup” SA penalitate în mărime de 0.5% pentru fiecare zi de întârziere. La data înaintării prezentei cereri pârâtul datorează reclamantului penalitate în mărime de 929,75 Euro, conform calculului prezentat în Anexa Nr. 1. Conform p.9.4. al Contractului de vânzare-cumpărare în rate nr. 188/2004/GRA din 29.12.2004, V.Grabovșchi s-a obligat să restituie SA „IM și Compania Consulting Grup” SA daunele cauzate în urma nerespectării termenului de achitare.

În activitatea sa Societatea „IM și Compania Consulting Grup” SA se folosește de mijloace bănești obținute prin credit bancar de la BC „Banca de Economii” SA.

Deoarece Grabovșchi până în prezent nejustificat deține în posesie și folosește suma de bani datorată conform Contractului de vânzare-cumpărare, a comis Societății „IM și Compania Consulting Grup” daune sub formă de cheltuieli în mărime de 72,31 Euro, conform calculului prezentat în Anexa nr.1.

Datorită încălcării esențiale a clauzelor contractului de către pârât, prin notificarea nr. 1505 20.09. 2005 reclamantul a reziliat contractul nr. 188/2004/GRA din 29.12.2004 și a solicitat restituirea bunului vândut.

Bunul, ce constituie obiect al Contractului de vânzare-cumpărare în rate, a fost restituit reclamantului la data de 17 noiembrie 2005, iar mărimea creditului nerambursat în baza contractului de vânzare-cumpărare în rate a constituit 9820,05 euro.

Datoria totală a lui Grabovschi Veaceslav către „ÎM și Compania Consulting Grup” SA constituie 13 069,74 Euro, conform următorului calcului 3 249,69 Euro (suma ratelor neachitate, penalități și daunei) + 9 820,05 Euro (credit nerambursat) = 13 069,74 Euro.

Conform raportului de constatare tehnico-științifică, seria AC nr. 002816 din 15 august 6, efectuat de Institutul Republican de Expertiză Judiciară și Criminalistică al Ministerului Justiției al Republicii Moldova, costul automobilului „FORD Fusion”, cu nr. de înmatriculare CJW 035 - obiect al contractului nr. 188/2004/GRA din 29.12.2004, la data de 14.04.2006 constituie: 124 018 lei.

Conform raportului de evaluare din 10 iunie 2006, efectuat de „GOFMA - Consulting” SRL, costul de piață (prețul de lichidare) a automobilului „FORD Fusion”, cu nr. de înmatriculare CJW -035, la data de 10.06.2006 constituie: 99 585 lei.

Bunul, obiect al contractului nr. 188/2004/GRA din 29.12.2004, a fost revândut lui Vicol Natalia prin contractul de vânzare-cumpărare nr. 12/07/VIC din 12 iulie 2006. Suma acestui contract a fost determinată de comun acord a părților, ca fiind de 6 500 Euro.

Pârâtul a achitat doar 3 252,28 Euro rate din preț, iar din revânzarea bunului, s-a obținut doar suma de 6 500 Euro, prejudiciul cauzat prin neexecutarea clauzelor contractului de către pârât constituie 6 569,74 Euro, conform următorului calcul: 13 069,74 Euro - 6 500 Euro = 6 569,74 Euro.

Această diminuare a prețului este datorată uzurii fizice și morale, pierderii aspectului exterior ca urmare a exploatării bunului de către Pârât. În cazul respectării de către pârât a clauzelor contractului de vânzare-cumpărare în rate sus menționate, acest prejudiciu nu survenea.

Se invocă că încălcarea de către Debitor a obligațiilor sale a impus pe creditor să se adreseze după asistență juridică profesională la Biroul Individual de Avocați „IMC Consulting & Assistance”.

În urma acestui fapt, „ÎM și Compania Consulting Grup” SA a suportat cheltuieli suplimentare sub formă de cheltuieli de asistență juridică în baza contractului nr. 21T/IMC din 21 ianuarie 2006 în mărime de 7 800 lei, fapt ce a generat prezenta adresare în justiție.

Pârâtul a înaintat cerere reconvențională, prin care solicită instanței de judecată declararea nulității actului juridic - contractului de vânzare-cumpărare nr. 188/2004/GRA din 29.12.2004, pe motiv că poartă un caracter dolosiv și viclean.

În motivarea cerințelor invocate în cererea reconvențională se indică că reclamantul 1-a mințit pe pârât despre prețul real al bunului, astfel i s-a creat artificial un preț mai mare ireal, care nu corespunde realității și nu poate fi încasat la moment.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani din 30.05.2013, acțiunea inițială a fost admisă, iar acțiunea reconvențională înaintată de Grabovschi Veaceslav a fost respinsă ca nefondată.

S-a dispus a încasa de la Grabovschi Veaceslav în beneficiul ÎCS „Expres Leasing” SRL (succesorul în drepturi a SA „ÎM și Compania Consulting Grup” SA), datoria în sumă de 6 569, 74 Euro, în valută națională, la cursul comercial al Băncii Naționale a Moldovei la data executării hotărârii.

S-a încasat de la Grabovschi Veaceslav în beneficiul ÎCS „Expres Leasing” SRL SRL (succesorul în drepturi a SA „ÎM și Compania Consulting Grup” SA), cheltuielile de judecată : suma de 3350 – taxa de stat, suma de 246 lei- cheltuieli legate de efectuarea expertizei și suma de 7 800 lei - cheltuieli de asistență juridică, în total suma de 11396 lei.

Nefiind de acord, cu hotărârea primei instanțe Grabovschi Veaceslav, a declarat o cerere de apel, prin care solicită admiterea cererii de apel, cu casarea hotărârii primei instanțe ca neîntemeiată și ilegală.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 06 noiembrie 2013, nu s-a dat curs cererii de apel declarate de Grabovschi Veaceslav, fiindu-i acordat termen pentru achitarea taxei de stat și prezentarea cererii de apel motivate, până la 04.12.2013.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 04 decembrie 2013, cererea de apel declarată de Grabovschi Veaceslav a fost restituită.

La 30 decembrie 2013, Grabovschi Veaceslav a declarat recurs solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a încheierii Curții de Apel Chișinău din 04 decembrie 2013, cu restituirea pricinii în instanța de apel pentru examinarea apelului.

În motivarea recursului, recurentul Grabovschi Veaceslav a invocat că, concluziile instanței sînt în contradicție cu circumstanțele pricinii, iar prin restituirea cererii de apel i-a fost lezat dreptul de acces la justiție.

La 29 aprilie 2014, intimatul ÎCS „Expres Leasing” SRL a depus referință la recursul declarat de Grabovschi Veaceslav, solicitînd respingerea acestuia și menținerea în vigoare a încheierii instanței de apel.

În conformitate cu art.425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Grabovschi Veaceslav, în termen, avînd în vedere că din scrisoarea de expediere nu este clar la ce dată a fost expedită încheierea din 04.12.2013, în adresa recurentului (f.d.238).

În conformitate cu art.426 alin.(3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinarea recursului a fost stabilită pentru data de 30 aprilie 2014. Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 369 alin. (1) CPC, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea, dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1) CPC.

Din materialele dosarului rezultă că, nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 26 iunie 2013 , Grabovschi Veaceslav a declarat apel (f.d.218) însă nu

a anexat la cererea de apel dovadă de plată a taxei de stat, în conformitate cu art. 364 alin.(1) CPC, care direct indică că cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat, în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

Ca urmare, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 06 noiembrie 2013, nu s-a dat curs cererii de apel declarate de Grabovschi Veaceslav, fiindu-i acordat termen pentru achitarea taxei de stat și prezentarea cererii de apel motivate, până la 04.12.2013, fiindu-i explicat apelantului că dacă nu va lichida neajunsurile menționate cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită(f.d.226-228).

Prin încheierea din 04 decembrie 2013, cererea de apel declarată de Grabovschi Veaceslav a fost restituită, din motiv că apelantul nu a prezentat dovada achitării taxei de stat în sumă de 2 512 lei și apelul motivat (f.d.232-234).

Instanța de recurs apreciază critic argumentele recurentului Grabovschi Veaceslav precum că instanța de apel nu a luat în considerare motivele întemeiate datorită cărora nu a achitat taxa de stat, deoarece s-a aflat în spital.

Astfel, Colegiul menționează că instanța de apel a acordat apelantului un termen rezonabil pentru achitarea taxei de stat și prezentarea apelului motivat de la 06 noiembrie până la 04 decembrie, iar la cererea de amânare Grabovschi Veaceslav nu a anexat dovada de plată a taxei de stat și nu a solicitat un termen suplimentar pentru achitarea acesteia.

În asemenea împrejurări se constată drept temeinică soluția instanței de apel cu privire la restituirea cererii de apel, deoarece în termenul stabilit Grabovschi Veaceslav nu a prezentat dovada achitării taxei de stat, fapt ce atrage consecințele dispozițiilor art. 369 alin. (1) lit. a) CPC.

În acest context , instanța de recurs consideră necesar de menționat și faptul că, Grabovschi Veaceslav, fiind conștient că a depus încă la data de 26 iunie 2013, cererea de apel, avea obligația de a întreprinde măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (Van Harn versus Germany nr.7557/03 din 11 septembrie 2007), de a proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini cerințele legale, fapt însă ignorant de acesta.

Față de cele ce preced și având în vedere că toate criticile formulate în recurs sunt nejustificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Grabovschi Veaceslav urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e

Se respinge recursul declarat de către Grabovschi Veaceslav.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 04 decembrie 2013, adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de SA „ÎM și Compania Consulting Grup” SA împotriva lui Grabovschi Veaceslav privind încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată și cererea reconvențională înaintată de Grabovschi Veaceslav împotriva SA „ÎM și Compania Consulting Grup” SA

privind declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare nr. 188/2004/GRA din 29.12.2004.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecător

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Dumitru Mardari

Vera Macinskaia